

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna šte. 10 vin.

Uredništvo in upravnništvo: Kopitarjeva ulica šte. 6

Izhaja vsak petek

Št. 32.

V Ljubljani, 9. julija 1915.

Leto X.

Ljubljana, 5. julija 1915.

V zadnji številki našega lista smo poročali, da je obravnavalo načelstvo J. S. Z. dne 28. junija 1915 o novi cesarski odredbi glede na monopoliziranje žita in moke. Na velevažno sejo so bili povabljeni tudi zastopniki in zastopnice drugih odborov ljubljanskih kršč. socialnih delavskih društev. O novi cesarski naredbi je poročal poslanec dr. Krek. Po živahni razpravi se je naročilo predsedstvu J. S. Z., naj sestavi z ozirom na sprejete predloge spomenico notranjemu ministrstvu, glede na stvari pa, ki tičejo ljubljanski trg in razmere na Kranjskem, pa tudi na kranjsko deželno vlado. Predsednik Prvega ljubljanskega delavskega konsumnega društva tov. Alojzij Kocmur je izjavil, da tudi njegova organizacija sestavi in vloži posebno spomenico. Zveznemu predsedniku se je nadalje tudi naročilo, naj izposluje, da izroči predsedstvu kranjske deželne vlade posebna deputacija slovenskega krščanskega socialnega delavstva spomenice.

V petek, dne 2. julij 1915 je nato deputacija, sestavljena po predsedstvu J. S. Z. izročila na vladi spomenice. V deputaciji so zastopali načelstvo J. S. Z. Miha Moškerc, podpredsednica Karolina Rotter in odbornica Mici Rojc, Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo Alojzij Kocmur in podpredsednik Pezdir, Podporno društvo delavcev in delavk ljubljanske tobačne tvornice in skupino Ljubljana »Avstriske krščanske tobačne delavske zveze« in skupino J. S. Z. tobačna tovarna Ljubljana Alojzij Čatar in odbornici tudi teh organizacij Karolina Rotter in Mici Rojc.

Deputacijo je sprejel Njegova eks-celencija deželni predsednik baron Teodor pl. Schwarz in referent c. kr. vladni svetnik vitez pl. Luschan. Deputacijo je uvedel gospod c. kr. okrajni glavar Kresse, ki je šel ob tej priliki naši deputaciji zelo na roko. V imenu deputacije je nagovoril podpredsednik »J. S. Z.« Njegovo eks-celenco in izrazil neomejno domoljubnost slovenskih krščanskih delavskih stanov nasproti Najvišji vladarski hiši in zvestobi naše delavske odganizacije nasproti našemu ljubljenski cesarju

Francu Jožefu I. V nadaljnem nagovoru je opozarjal na važnost želja in prošnja naših spomenic. Eks-celencija gospod deželni predsednik je bil z deputacijo zelo ljubeznjiv. O prošnjah in željah, izraženih v spomenici se je gospod deželni predsednik kakor tudi gospod vladni svetnik vitez pl. Luschan razgovarjal temeljito z deputacijo. Gospod deželni predsednik je izjavil, da bo pri osrednji vladi priporočal spomenico J. S. Z. in da bo tudi v lastnem delokrogu storil vse, kar bo le mogel, da ugotovi v spomenicah izraženim željam in prošnjam.

Spomenice, izročene gospodu deželnemu predsedniku, slovejo:

SPOMENICA J. S. Z. NOTRANJEMU MINISTRSTVU.

Najudanejšje podpisano načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani si usoja v interesu svojih članov in včlanjenih društev, ki reprezentirajo vso strokovno organizirano slov. kršč. soc. delavstvo, predlagati glede na Najvišjo cesarsko naredbo z dne 21. junija 1915 o zavarovanju preskrbe z žitom in moko sledečo

spomenico:

Navedeno cesarsko naredbo o monopoliziranju žita in moke najtoplejše pozdravljamo, ker tvori ta ukrep del programa slovenskih krščanskih delavskih stanov in le želimo, naj bi sedanje začasno monopoliziranje, ostalo trajno tudi po sedanji vojski, ki kar daj Bog, naj se se konča s slavno zmago slavne hrabre naše cesarske armade.

Glede na izvedbo te Najvišje cesarske odredbe si usojamo predlagati sledeče želje slovenskega krščanskega socialnega delavstva.

I.

Naj se ne zasežejo samo v § 1. navedene vrste žita in mlinarski izdelki, marveč naj se raztegne zasežba v smislu § 38. tudi na vse za hrano potrebne stvari.

To svojo željo si usojamo utemeljevati tako-le: da so cene ne samo žitu in moki tako poskočile, da jih delavstvo in tudi boljši ljudski sloji ne morejo več zmagati. Predvsem naj bi se potom vojnega žitnega obratnega zavoda za-

pleni krompir, fižol, grah, kateri predmeti so se zelo podražili. Prosimo, naj se blagovoli tudi vse potrebno preskrbeti, da se ljudstvu zagotovi mleko.

II.

Monopolizira naj se potom vojnega žitnega obratnega zavoda izdelovanje in prodaja sladkorja. Tudi po vojski naj rafinerije ostanejo pod najstrožjim nadzorstvom upravne oblasti i glede na cene sladkorju, ki tvori in ki bo tvoril važen del ljudske prehrane. To željo utemeljujemo s splošnoznanim strmljenjem, ki je popolnoma neopravičeno, sladkornega kartela, ki vedno dviga na škodo konsumentom cene sladkorju.

III.

Prosimo, naj se iz istih razlogov, kakor produkcija in prodaja sladkorja regulira, oziroma monopolizira tudi proizvajanje in prodaja petroleja.

IV.

Vsled vojske so se cene drvam, ker jih radi pomanjkanja delavnih moči ni bilo mogoče pravočasno in zadostno pripraviti, zelo dvignile in jih bo zato primanjkovalo. Delavstvo in sploh vse prebivalstvo bo zato glede na kurjavo navezano na premog. Pričakovati je zato, da se bodo cene premogu neprimerno visoko dvignile.

Za preskrbo prebivalstva s premogom se priporoča v vsakem večjem kraju napraviti skladišče, ki naj bi nadzorovano glede na cene po javni oblasti, brez prekupcev direktno prodajalo konsumentom premog.

Prosimo pa, naj se s primernimi po upravni oblasti določenimi najvišjimi cenami določi cena premogu, dokler se ne izvedejo v 2. odstavku nasvetovana osrednja skladišča.

Monopolizira naj se, oziroma regulira skrb za zabelo. Brez mesa je ljudstvu in delavstvu mogoče shajati, brez zabele pa ne. Cene zabeli so neizmerno poskočile. Prosimo zato, naj se ukrene da se tudi kupčija s prešiči in z zabelo izvede po vojnem žitnem obratnem zavodu in naj bi smeje poleg navedenega zavoda kupovati prešiče le odganizacije konsumentov in naj se popolnoma izločijo vsi prekupci.

V.

Naprošamo, naj se z Ogrsko o pravem času dogovori, da se zagotovi potrebna množina žita in moke.

VI.

Množina moke, določena posamezni osebi, naj se določi tako, da bo zadoščala delavcu in delavki, ki sta pač v prvi vrsti navezana na jedi iz cerealij in ne na mesne jedi. Pri mešanju moke prosimo gledati blagohotno na to, da se izboljša kakovost kruhu.

Izražamo željo, naj bi bili kot zapupniki (§ 11) izključeni spekulanti z žitom, mlinarji in žitni trgovci, ker uči izkušnja, da je njim lastna korist višja, kakor korist splošnosti. Za zaupnike prosimo, naj bi bili imenovani pred vsem zastopniki organizacije konsumentov in stanovskih, oziroma delavskih organizacij.

Le tako moremo upati na popolen uspeh dalekosežne akcije in nato, da se prepreči korenito vsaka tajna kupčija, ki bi škodovala skupnosti.

Prosimo, naj se pritegne svetu vojnega žitnega zavoda tudi slovensko krščansko socialna delavska strokovna organizacija, združena v Jugoslovanski Strokovni Zvezi, ki ima svoje plačilnice in skupine in včlanjena samostojna strokovna društva na Kranjskem, Primorskem in Koroškem, da more zastopati v tem velevažnem svetu koristi članov svoje organizacije.

SPOMENICA J. S. Z. DEŽELNI VLADI KRAJNSKI.

Najudanejšje podpisano načelstvo »Jugoslovanske Strokovne Zveze« v Ljubljani si usojajo predlagati visoko isti spomenico, ki je naslovljena na visoko c. kr. ministrstvo za notranje stvari in ki obsega želje in prošnje slov. kršč. soc. strokovno organiziranega delavstva glede na določila Najvišje ces. odredbe z 21. junija 1915 v zagotovitev preskrbe z žitom in moko z najuljudnejo prošnjo, naj blagovoli visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade za Kranjsko

našo spomenico pri visokem c. kr. ministrstvu notranjih stvari podpirati.

Visokemu predsedstvu c. kr. deželne vlade za Kranjsko si pa usojamo najudanejšje predlagati s posebnim oziranjem na interese članov naše organizacije in konsumentov sploh glede na vojvodino Kranjsko sledeče želje oziroma prošnje.

1. Pri sestavi načelstva podružnice (§ 10. štat. vojnega žitnega obratnega zavoda) vljudno prosimo, naj se blagovoli visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade ozirati tudi na v Jugoslovanski Strokovni Zvezi strokovno organizirano slov. kršč. soc. delavstvo in na delavske zadrage konsumentov naše organizacije, ki so:

»Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo« v Ljubljani z dvema prodajalnicama v Ljubljani in z eno na Glincah.

»Krščansko gospodarsko društvo« v Idriji in »Prvo delavsko konsumno društvo na Jesenicah«, da bodo mogli zastopniki naših organizacij zastopati koristi svojih članov v zgoraj navedeni korporaciji.

2. V slučaju, da se v smislu § 16. Najvišje cesarske odredbe z dne 21. junija 1915 o preskrbi z žitom in moko ustanovi pri deželni oblasti svet, prosimo najudanejšje, naj bi se temu svetu pritegnili tudi zastopniki podpisane strokovne organizacije slov. kršč. soc. delavstva v Jugoslovanski Strokovni Zvezi in zastopniki, oziroma zastopnik zgoraj navedenih konsumnih organizacij naše delavske organizacije.

Prosimo, naj bi bili analogno naše prošnje pod 1. zastopane naše delavske organizacije tudi v morebitnih posebnih provizivskih odsekih občin v smislu § 18., III. odstavek zgoraj navedene Najvišje cesarske odredbe.

3. Za prodajo na drobno najuljudnejšje prosimo, naj bi imele naše konsumne organizacije prednost in naj se pooblaste tudi za komisijonarje pri nakupovanju žita in moke samoobsebi umevno pod nadzorstvom visoke c. kr.

deželne vlade, ki naj bi, tu mislimo v prvi vrsti na Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo, tudi v odkazanem okolišju smelo izvesti v večkrat citirani Najvišji cesarski odrebi določene rekvizicije, da more zadostiti i koristim svojih članov.

4. Končno najudanejšje prosimo z ozirom na to, ker so na ljubljanskem živilskem trgu neprimerno visoko poskočile cene živilom tako visoko, da jih ne more zmagati uradništvo in še manj delavstvo, ker plačajo po vsled vojske v Ljubljano došle dobrotne osebe vsako še tako pretirano visoko ceno, vsled česar trpi stalno v Ljubljani se nahajajoče prebivalstvo, naj blagovoli visoko predsedstvo c. kr. deželne vlade odrediti, da se ne bodo smela živila prodajati nad najvišjo ceno in naj se določijo cene vsem živilom, v kolikor še niso določene, oziroma naj se blagohotno opozori na še veljavne najvišje cene.

SPOMENICA

Prvega ljubljanskega delavskega konsumnega društva, vpisane zadrage z omejeno zavezo v Ljubljani (načelnik Alojzij Kocmur, odvetniški sollicitator v Ljubljani)

glede preskrbe z živili.

Z ozirom na odredbe, ki so izdane za časa vojne glede preskrbe z živili in z ozirom na cesarsko naredbo z dne 21. junija 1915, št. 176, drž. zak., si dovoljuje podpisana zadruga to visoko c. kr. deželno vlado opozarjati na sledeče okolnosti:

1. Z draginjo, ki je nastala vsled vojske, je prizadeto predvsem in najbolj občutno ubogo delavsko ljudstvo, ki si kljub draginji svojih dohodkov ne more zvišati, ne more pa tudi svoje dosedanje hrane, ki je bila že doslej najslabša in najcenejša, zamenjati s še slabšo in še cenejšo, zato je predvsem potrebno, da se določi maksimalna cena in monopolizira one predmete vsakdanjega živeža, ki jih splošno rabi delavstvo.

X+Y

Prepozno.

»Ljuba Hanica, Ivan je dober človek! V resnici dober. Le kadar se nenadoma spomni kaj tacega . . . Če bi mi bil vsaj včeraj povedal, kaj namerava. Izpremenila bi bila svoj načrt.«

— »Toda, saj si čula, da so ga poklicali pričakovano!«

— »Danes sem obljubila gospodičini dati prosto, otrok pa ne morem kar tebi nič meni nič pustiti dekletu.«

Hanica se je sklonila, lepa mlada žena pa je popravljala bele dišeče vejice španskega bezga, ki so bile zatakne v visoko sloko vazo. Ura je odbila 11.

»Hera,« je izpregovorila Hanica, »kadar kliče tak mož svojo ženo, kot je Ivan, takrat je njena sveta dolžnost, da vse popusti: družbo, dom, — celo otroke. Kako je prosil njegov glas! Kakor glas utrujenega otroka je bil, ki išče zavetja v materinem naročju. Ivan

je kakor otrok. Dasi resen učenjak ljubi kot prve dni svoje ljubezni. Hera, Ivan ljubi vroče, ljubi z vsem žarom svoje močne ljubezni. Ves dan dela za tri, dela pridno in naporno. Zvečer pa ga ne smeš prepustiti utrujenega samemu sebi. Sprejmi ga z vso ljubeznijo, po kateri mrje njegova duša. Poznam mnogo žen, ki bi popustile vse, ko bi jim bilo dano biti samo pol ure v Ivanovi bližini — toda osrečiš ga lahko samo til« je vzdihnila Hanica.

— »Strašne ženske to!« jo je zaničljivo zavrnila Hera. Bližine mojega moža si žele. Sram naj jih bo. Pa ne misli, da me boš napravila ljubosumno, če mi take stvari pripoveduješ. Vzvišena sem nad takimi malenkostnimi stvarmi.

— »Tebi vzbujati ljubosumnosti tudi nisem imela namena. Sama najboljšje veš, kaj si Ivanu in da druge ženske niti ne pogleda.«

»Veš, Hanica, česa sem se pravkar spomnila! Vidva z Ivanom sta se poznala že dosti preje, predno si spo-

znal mene. Ali Te ni nikdar snubil?«

Hanica se je zasmejala.

»Bodi uverjena, da ne. Ko bi me bil Ivan vprašal, če hočem biti njegova, gotovo bi ne rekla ne!«

Mira je objela prijateljico: »Si moj dobri, odkritosrčni prijatelj. S teboj se da tako prijetno kramljati.« Resneje je pristavila: »Ne misli, da sem lahko mišljena in da ne znam ceniti Ivanove ljubezni. Pogrešam ga, kadar ga ni pri meni in bojim se zanj, kadar mi ga brzolak odpelje po opravkih. Gotovo si čula, koliko železničnih nesreč se je prav zadnji čas pripetilo. Veš li, kaj sem zato napravila zadnje dni? V listnico sem mu vtaknila listič, na katero sem napisala: V slučaju, da se pripeti kaka nasreča, naj se blagovoli brzjaviti gospej Dr. J. B., K... cesta v L. Sedaj sem pomirjena,« je končala in njene lepe oči so bile videti vlažne. Hanica je pobrskala po žrvjavi in rekla: »No, Flora! Recimo, da bi Ti ta ali oni brzjavil in sporočil nesrečo, kaj potem?«

2. Prekupci se morajo z vso strogo izločiti, kajti ako bi se zasegel samo en del, bi bila s tem še vedno odprta vrata za špekulacijo, ker bi se deloma javno, deloma tihotapsko vršile kupčije preko maksimalnih cen in bi trg in pa disciplina glede cen kvarile, kakor se je to pokazalo v pretečenem času, ko so bile za razne predmete izdane maksimalne cene, katerih se pa nikdo ni držal in se jih držati tudi ni mogel, kajti kdor se jih je držal, je bil brez blaga.

3. Poleg tega, da se zagotovi dovoz gotove množine pridelka, ki ga v naši deželi ni v zadostni množini, bi bilo neobhodno potrebno, da se zapre meja za izvoz onim pridelkom, ki se pridelujejo v domači deželi, ker z ozirom na množino vojaštva, ki se nahaja in se bo nahajalo v naši deželi z ozirom na vojno z Italijo, ni pričakovati, da bi se iz naše dežele moglo kaj izvažati.

4. Izključiti bi se moralo kakor odreja že preidoda ministrska odredba mešanje moka v mlinu ali pri trgovcu, ampak bi se morala vsake vrste moka prodajati zase, ker je drugače še vedno odprta pot, da se po mlinarju ali nepoštenem komisijonarju vrše nepoštena manipulacije in se moka ne meša v dotični proporciji kot določeno.

To je pa potrebno še iz daljnega vzroka zato, ker razne moka zahtevajo drugačno pripravo za kruh in tudi drugačno uporabo. Pšenična moka se mora na primer prirediti za kruh s hladno mlačno vodo, med tem ko je koruzna moka boljša, če se popari. Ječmenovo in rženo moko bi občinstvo skupno s pšenično porabilo za kruh in kuho, med tem ko bi koruzno porabilo deloma za močnik, deloma za žgance in polento.

Sicer je pa koruzna moka podvržena hitremu skvarjenju in ako je mešana, je potem skvarjeno vse.

5. Preračunati bi bilo vnaprej, koliko bo za našo deželo na razpolago ene ali druge vrste žita in potem v tej proporciji zaokroženo na kilograme določiti, koliko se more obenem dobiti pšenične, koliko ječmenove, ržene in koruzne in ajdove moka. Razmerje bi bilo mogoče sledeče:

2 kg pšenične moka, 1 kg ječmenove, 1 kg koruzne, pol kg ržene in pol kilograma ajdove. To bi nekako odgovarjalo razmerju uporabe in pridelka v zvezi s tem, kar se bo dobilo, oziroma se navadno dobiva z Ogrskega.

6. Krušne znamke naj bi se zaokrožile na kilograme, oziroma polkilograme, ne pa kakor doslej 1 kg 35 dkg, ker je ta način tako za trgovca kakor tudi za občinstvo zelo neprikladen in preračun težaven. To pa iz posebnega ozira na to, da moka niso izobraženi trgovci, ki bi računali s svinčnikom v roki in je pomota v škodo občinstva zelo lahko mogoča. Posebno za delavske sloje bi se morala množina moka zvišati, kajti delavec ne je samo kruha, ampak tudi močnik in žgance, kar je njegova vsakdanja hrana, med tem ko v boljših krogih niti močnika, niti žgancev mnogi ne poznajo.

7. V deželni svet za preživljanje in

preskrbo naj bi se privzeli tudi zastopniki delavstva, da morejo tam od slučaja do slučaja uveljavljati svoje potrebe.

II.

8. Podpisano Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo šteje sedaj približno 1200 članov. Nizko računano znaša povprečna številka družinskih udov 6 glav, kar bi dalo približno 7000 prebivalcev, kateri krijejo izključno svoje potrebe pri naši zadrugi. Številka je pa nizko vzeta, kajti če se vpošteva, da je v naši zadrugi večina delavstva, ki je z otroci preobložena mnogo bolj kot pa boljši sloji, in da se vpošteva, da imajo delavčeve družine po navadi pri sebi kot varhe otrok tudi starše ali pa kake druge sorodnike, tedaj se lahko vzame okrogla številka 10.000 glav.

Z ozirom na to množino bi zadruga rabila tekom enega leta vsaj 50 vagonov žita, 50 vagonov krompirja, 5 vagonov fižola.

Zadruga je organizacija konsumentov, ne pa producentov in njen namen je pritiskati na ceno v korist konsumenta, kar se je posebno sijajno izkazalo za časa vojske, ko so trgovci vsporedno z dnevno ceno, ki je fantastično naraščala, prodajali blago po višjih cenah ne oziraje se na to, da so imeli v rokah še cenejše zaloge, kar je s stališča proste konkurence in s stališča navadnega trgovca čisto razumljiva in logična stvar.

Ravno tako logično in samo obsebi razumljivo je pa bilo, da je naša zadruga držala prejšnje cene, dokler je imela kaj prejšnjega blaga na zalogi in je ceno povišala šele tedaj, ko je kupila novo, dražje blago, vsled česar je bila razlika pri ceni pri moki večkrat od 10 do 20 vinarjev pri kilogramu, pri petroleju od 6 do 10 vinarjev pri litru, pri milu 20 do 50 vinarjev pri kilogramu, pri olju 20 do 60 vin. pri litru itd.

S tem lahko trdimo, da je zadruga na cene zelo vplivala, ker so tudi drugi poštenjši trgovci s cenami odjejnali.

Z ozirom na navedeno prosimo, oziroma nasvetujemo:

a) da se načelnik naše zadruge pritegne v deželni svet za preskrbo;

b) da se naša zadruga v svrhu pokritja svoje lastne potrebe privzame za komisijonarko ter se ji v to svrhu določi gotov okraj, ki bo zadoščal našim potrebam.

c) zadruga bi bila eventualno pripravljena tudi glede monopoliziranih živil prevzeti splošno nadrobno prodajo za mesto sploh ali pa samo za gotove okoliše, v katerih ima svoje prodajalne, ki se nahajajo v Ljubljani, Kongresni trg št. 2, potem na Zaloški cesti št. 15 ter na Glincah št. 214.

Končno si dovoljujemo pripomniti, da je pri nas včlanjena tudi frančiškanska Vincencijeva konferenca s svojimi podpiranci in pa podpiranci tretjega reda, ter da so se oglasile tudi druge ljubljanske konference in pa nebroj drugih, ki bi radi pristopili, katerih pa zadruga doslej ni mogla sprejeti, ker je računala le z omejeno zalogo blaga.

Bolečine

povzročajo kurja očesa in njihovo odstranjenje je prava dobrot. Odstraniti pa se jih ne sme z nožem, kajti to bi zamoglo povzročiti zastrupljenje krvi, pač pa lahko in hitro s Fellerjevimi kurjeočesnim obližem. Stane samo K 1.— in se priporoča kot najboljši od tisoč poštnih selov, orožnikov in turistov. Glava nas ne boli, migrena nas ne muči, če vporablamo Fellerjev bolečine olajšajoči hladni migrenski kamen, ki neizrečno dobro dé. Stane samo 80 vinarjev. Pristen samo pri E. V. Feller, lekarnar v Stubici, Elsa trg št. 264 (Hrvatsko).

Vojni dogodki

od 29. junija do 5. julija 1915.

Na severnem bojišču naše čete še vedno prodirajo. Po hudih bojih so zadnje dni meseca junija osvojile utrjeno predmostje ob Dnjestru pri Haliču in zasedle Halič sam. Nato so vrgle sovražnika do Gnjlje Lipe, ga polagoma vrgle tudi iz tega odseka proti Zlati Lipi in čez njo; danes je zapadni breg Zlate Lipe prost sovražnika. Tudi pri Przemyslanih in Glinianu se Rusi umikajo proti vzhodu. Od tod gre fronta mimo Buska in Kamionke Strumilowe ob Bugu dalje do Krylowa onstran ruske meje, ki so ga naše čete tudi že vzele, nato se obrne proti severozapadu in gre mimo Zamošča ob Labunki in Poru, nad Jožefovom čez Vislo in Kamieno južno mimo Radoma do Novega Mesta ob Pilici. Huda, večdnevna bitka se vrši pri Krasniku, ki se za nas nedvomno ugodno odloči, ker je armada nadvojvode Jožefa Ferdinandida že prodrla rusko središče v smeri proti Lublinu in ujela 8000 Rusov. Tudi na drugih točkah je bilo v zadnjih dneh zopet ujetih veliko tisoč Rusov. Skupni plen vseh zavezniških armad, ki se bore pod avstrijskim vrhovnim poveljstvom, je znašal meseca junija 521 častnikov, 194.000 mož, 93 topov, 384 strojnih pušk, 87 municijskih voz in 100 voz vojne železnice. — Ruski car je te dni izdal manifest, v katerem naglašja, da bodo Rusi nadaljevali vojno, dokler ne dosežejo zmage.

Na nemško-ruski fronti ni bilo nobenih večjih dogodkov.

V Vzhodnem morju je 2. julija nekaj lahkkih nemških vojnih ladij med Gotlandom in Vindavo naletelo na ruske oklopne križarke. V boju je bila nemška ladja ločena od ostalega brodogoja, vendar je hrabro nadaljevala boj proti veliki premoči. Ko je bila ponovno zadeta in poškodovana, je ladja »Albatros« zavozila na obrežje pri Ostergarnu, kjer so se Švedi človekoljubno zavzeli za njene ranjence.

Zapadno bojišče. Severno od Ar-rasa so Nemci s protinapadi vzeli Francozom nazaj velik del iztrganega jim ozemlja. — Na zapadnem delu Argonov so Nemci vzeli Francozom važna opirališča in več kilometrov strelskih jarkov; vjeli so do 3000 Francozov in zaplenili mnogo strojnih pušk in vojnega blaga. — Na višinah ob Mozi so Francozi zaman izvedli neštete napade, da bi dobili nazaj svoje izgubljene postojanke. — V Vogezih se boji nadaljujejo z menjajočim se uspe-

hom. — Nemci so zadnji teden sestrelili krog šest sovražnih letal.

Jugozapadno bojišče. Na tirolski in koroški meji večinoma artiljerijski boji za Veliki Pal, ki je ostal končno v naših rokah. Tudi v krnskem in tolminskem ozemlju so Italijani zopet napadali, a bili odbiti. Istotako so se krvavo izjalovili vsi italijanski poizkusi pri Plaveh in goriškem mostu. Najhuje pa napadajo Italijani sedaj naše postojanke na Doberdovski planoti, kamor pošiljajo v gotovo smrt velike množice pehote. Doslej so bile vse njihove žrtve zaman. Naše brambne postojanke so se v pettedenskih bojih na celi črti izkazale kot nepremagljive. — Naši pomorski letalci so koncem meseca junija bombardirali italijanske obsoške postojanke in potopili italijanski parnik ob izlivu Soče. — Dne 2. julija zvečer je bila v severnem Jadranskem morju uničena italijanska torpedovka »17«.

Jugovzhodno bojišče. Vršile so se le neznatne praske. — Dne 29. junija so naši letalci bombardirali belgrajsko ladjedelnico in vojaški tabor v Orašcu, jugozapadno od Obrenovca.

Na Kavkazu se boji nadaljujejo; Turki so glasom turških poročil dosegli nekaj manjših uspehov.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Fellerjev rastijski fluid z zn.

Preprečilno sredstvo proti raznim vsled mokrote, pretrih ali prehlajenja nastalim bolečinam nosi to varstveno pnamko, katero tukaj kažemo, ne da bi delali neprijetno zeklamo, marveč da bi čitatelje pred ničrednimi posne-manji obvarovali.

Cenimo vsebino te steklenice, ker smo se o izbornem, bolečine odpravljajočem, dobro učinkujočem vplivu zlasti pri revmatičnih ali gihtičnih boleznih sami prepričali. Se-znanite se tudi Vi z njegovim zdravilnim vplivom; vprašajte zdravnika o rabi Fellerjevega fluida, ako ste n. pr. nahodni, hripavi, zaslinjeni ali pa pri drugih indispozicijah.

Krasno osvežujoče, oživiljajoče, živce in mišice okreplju-joče so masaže in vsakdanja umivanja s Fellerjevim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. V resnici je vredno, napraviti pokusno na-ročitev. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici franko 6 kron.

Ako si želodec pokvarimo, ako apetit izgubimo, ako ču-timo neprijetnost ali gnus, rabimo uspešno Fellerjevo od-vajalno Rhabarbara-krogljice z zn. „Elsa-krogljice“. 6 škatljice franko 4 K 40 v. Oba preparata dobimo pristna pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplazt št. 264 (Hrvatsko).

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do-jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti po-tenju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde-kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, ste-klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krone 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratalo, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Trpežno blago

Zimerno cene

Cene najnižje.

Cene najnižje.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

A. & E. SKABERNE, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prt, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavical v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Veliko skladišče v prvem nadstropju

Veliko skladišče v prvem nadstropju

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritičje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.